

2012

LEPŠIE POLITIKY PRE LEPŠÍ ŽIVOT

ODPORÚČANIA RADY OECD
PRE REGULAČNÚ POLITIKU
A VLÁDNUTIE

Výbor OECD pre regulačnú politiku

Mandátom Výboru pre regulačnú politiku je pomáhať členom a nečlenom budovať a posilňovať kapacity v oblasti regulačnej kvality a regulačnej reformy. Výbor pre regulačnú politiku je podporovaný pracovníkmi Divízie regulačnej politiky Direktoriátu pre verejnú správu a územný rozvoj.

Osobitný dôraz Direktoriátu OECD pre verejnú správu a územný rozvoj na inštitucionálne usporiadanie a realizáciu politík podporuje vzájomné učenie a šírenie osvedčených postupov v rôznych spoločenských a trhových podmienkach. Cieľom je pomáhať krajinám budovať lepšie systémy verejnej správy a realizovať politiky na národnej, ako aj regionálnej úrovni, ktoré vedú k trvale udržateľnému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju.

Podrobnejšie informácie o regulačnej politike získate na webovej lokalite: [www.oecd.org /regreform](http://www.oecd.org/regreform) alebo sa obráťte na pánov Nikolai Malyshev (nikolai.malyshev@oecd.org) alebo Gregory Bounds (gregory.bounds@oecd.org).

PRÍHOVOR GENERÁLNEHO TAJOMNÍKA OECD

Globálna finančná a hospodárska kríza odhalila závažné nedostatky v správe a regulácii, ktoré podkopali dôveru vo verejné, ako aj súkromné inštitúcie. V čase pretrvávajúcej hospodárskej neistoty je pre znovunastolenie dôvery a obnovu rastu prvoradé zriadiť dobre fungujúci vnútroštátny regulačný rámec pre transparentné a efektívne trhy.

Tieto odporúčania Rady OECD pre regulačnú politiku a vládnutie sú prvým komplexným medzinárodným dokumentom o regulačnej politike od začiatku krízy. Odporúčania:

- » poskytujú národným vládam a verejnej správe presne vymedzené a správne načasované usmernenia k zásadám, mechanizmom a inštitúciám, ktoré sú potrebné na zlepšenie usporiadania, presadzovania a skúmania ich regulačného rámca podľa najvyšších štandardov;
- » poskytujú národným vládam a verejnej správe rady o účinnom využívaní regulácie pri dosahovaní lepších sociálnych, environmentálnych a hospodárskych výsledkov a
- » vyzývajú pristupovať k regulačnej reforme na úrovni celej verejnej správy s dôrazom na dôležitosť konzultácií, koordinácie, komunikácie a spolupráce pri riešení výziev, ktoré prináša vzájomná prepojenosť odvetví a hospodárstiev.

Výbor OECD pre regulačnú politiku, ktorého mandátom je asistovať členom a partnerským krajinám pri budovaní a posilňovaní kapacity pre regulačnú kvalitu a reformu, vypracoval tieto usmernenia, ktoré vychádzajú z dôkladného posúdenia viac ako desaťročných skúseností OECD so zavádzaním systematickej regulačnej reformy. Tieto odporúčania boli vypracované počas dvanásťmesačného obdobia s rozsiahlym zapojením občianskej spoločnosti, výborov TUAC, BIAC, OECD a Sekretariátu OECD.

Tieto nové odporúčania OECD vyjadrujú porozumenie, uznanie a politickú vôľu členských krajín k podpore lepších regulačných politík pre lepší život. Odporúčam členom, aby toto odporúčanie aktívne používali a uplatňovali ho na podporu účinnej verejnej správy, ako aj na podporu rozvoja prosperujúcich, začleňujúcich a zelených spoločností.

Angel Gurría
generálny tajomník OECD

PRÍHOVOR PREDSEDU VÝBORU OECD PRE REGULAČNÚ POLITIKU

V tieni globálnej finančnej krízy sa dôležitosť spoľahlivých regulačných rámcov stala zjavnejšou ako kedykoľvek predtým. Dobrá regulácia je podstatná, ak majú naše hospodárstva fungovať efektívne a súčasne spĺňať významné sociálne a environmentálne ciele. Dosiahnutie dobrej regulácie je však náročná úloha, ktorá nie je nikdy ukončená.

Toto nové odporúčanie Rady o regulačnej politike a správe je produktom dôkladného posúdenia osvedčených postupov určených Výborom pre regulačnú politiku počas desaťročia skúmaní krajín OECD. Predstavuje postupný vývin myslenia

a učenia sa zo skúseností v tejto zložitej politickej oblasti. Toto odporúčanie rozvíja rámec systémovej správy, ktorý môže priniesť priebežné zlepšovanie kvality regulácie. Poskytuje verejným správam rady o rozvoji inštitúcií a uplatňovaní nástrojov regulačného riadenia. Poskytuje aj praktické opatrenia alebo porovnávacie štandardy, vo vzťahu ku ktorým môžu krajiny posúdiť svoju spôsobilosť rozvíjať a uplatňovať kvalitnú reguláciu.

Účastníci medzinárodnej konferencie OECD s názvom Regulačná politika: Na ceste k novému politickému programu v októbri 2010, vedomí si rastúcej dôležitosti dobrej regulácie pre splnenie výzev, ktorým v súčasnosti čelia všetky krajiny, vyzvali na prijatie nových zásad v oblasti usmernenia regulačnej politiky. Odporúčanie Rady o regulačnej politike a správe vypracujú členovia Výboru pre regulačnú politiku v nasledujúcich mesiacoch. K návrhom odporúčania sa okrem diskusií vo výbore uskutočnili aj konzultácie so širokou verejnosťou.

Odporúčanie bude predstavovať základ pre prehľadnejší dialóg s členmi a nečlenmi o politikách, postupoch a inštitúciách potrebných na celkové zlepšovanie regulačnej kvality. Uľahčí vypracovanie postupov referenčného porovnávania a zabezpečí rámec poradenstva pre krajiny, ktoré sa usilujú zavádzať lepšiu regulačnú správu tam, kde sú kapacity v súčasnosti obmedzené.

Ako nastupujúci predseda Výboru pre regulačnú politiku mám tú česť môcť podporovať a odporúčať toto odporúčanie.

Gary Banks AO
predseda Výboru pre regulačnú politiku,
OECD predseda Výboru pre produktivitu,
Austrália

ODPORÚČANIE RADY O REGULAČNEJ POLITIKE A SPRÁVE

RADA,

SO ZRETEL'OM na článok 1, článok 2 písm. a), článok 3 a článok 5 písm. b) Dohovoru o Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj zo 14. decembra 1960;

SO ZRETEL'OM na odporúčanie Rady o zlepšovaní kvality regulácie verejnej správy [C (95) 21/v konečnom znení] vrátane referenčného kontrolného zoznamu OECD pre regulačné rozhodovanie;

SO ZRETEL'OM na Správu OECD o regulačnej reforme z roku 1997 [C/MIN (97) 10 (zhrnutie) a C/MIN (97) 10/ADD], Hlavné zásady regulačnej kvality a výkonnosti z roku 2005 [C(2005)52 a CORR1], Integrovaný kontrolný zoznam APEC-OECD pre regulačnú reformu [SG/SGR(2005)4] a odporúčanie Rady o posudzovaní hospodárskej súťaže [C (2009) 130];

BERÚC NA VEDOMIE značný pokrok, ktorý členovia a nečlenovia dosiahli pri zlepšení kvality regulácie a nástrojov a inštitúcií pre rozhodovanie založené na dôkazoch;

BERÚC NA VEDOMIE, že medzi výzvy, ktorým sú verejné správy vystavené v súčasnosti a v blízkej budúcnosti, patria aj otázky a problémy s regulačnou dimenziou, ktorým sa nevenovala systematická pozornosť v predchádzajúcich rozhodnutiach, odporúčaniach a zásadách OECD;

UZNÁVAJÚC, že demokracia a právny štát závisia od kvalitných regulačných rámcov a posilňujú ich;

UZNÁVAJÚC, že regulácia predstavuje jednu z hlavných pák, ktorými verejné správy pôsobia s cieľom podporiť hospodársku prosperitu, zlepšovať blahobyť a presadzovať verejný záujem;

UZNÁVAJÚC, že dobre navrhnutá regulácia môže prinášať významné spoločenské a hospodárske výhody, ktoré prevyšujú náklady na reguláciu a prispievajú k sociálnemu blahu;

BERÚC NA VEDOMIE, že regulačná politika ako rámec politiky verejnej správy určujúci spôsob, ako sa regulácia vykonáva, posudzuje a reviduje, by sa mala vykonávať na najvyššej úrovni kanceláriou prezidenta alebo úradom vlády a vyžaduje si, aby sa osvedčené postupy správy uplatňovali na všetkých ministerstvách a na všetkých úrovniach verejnej správy;

UZNÁVAJÚC, že finančná kríza a hospodárske cykly, inovácia, sociálne zmeny, environmentálne výzvy a hľadanie nových zdrojov rastu zdôrazňujú dôležitosť regulačných rámcov pre dobre fungujúce trhy a spoločnosti a dôležitosť regulačných politík a inštitúcií pre vyrovnanie sa s prepojenosťou odvetví a hospodárstiev;

UZNÁVAJÚC, že OECD hrala vedúcu úlohu v medzinárodnom spoločenstve pri podpore regulačnej reformy a pri zavádzaní osvedčených regulačných postupov na základe prístupu orientovanom na celú verejnú správu a

UZNÁVAJÚC, že Výbor pre regulačnú politiku bol zriadený v roku 2009 s cieľom pomôcť členom a nečlenom pri budovaní a posilňovaní kapacít pre regulačnú kvalitu a reformu;

Na návrh Výboru pre regulačnú politiku:

I. **ODPORÚČA** členom:

1. Zaviazat' sa na najvyššej politickej úrovni k otvorenej politike regulačnej kvality na úrovni celej verejnej správy. Táto politika by mala mať jednoznačne vymedzené ciele a rámce uplatňovania s cieľom zabezpečiť, aby v prípade, že sa regulácia využíva, hospodárske, sociálne a environmentálne výhody preukazovali opodstatnenosť nákladov, boli zohľadnené účinky prerozdeľovania a maximalizovali sa čisté výhody.
2. Dodržiavať zásady otvorenej verejnej správy vrátane transparentnosti a účasti na regulačnom procese s cieľom zabezpečiť, aby regulácia slúžila verejným záujmom a zohľadňovala legitímne potreby subjektov, ktoré majú na regulácii záujem a ktorých sa dotýka. To zahŕňa poskytovanie plnohodnotných príležitostí (vrátane online) na to, aby verejnosť mohla prispievať k procesu prípravy regulačných návrhov a ku kvalite podpornej analýzy. Verejné správy by mali zabezpečiť, aby regulácie boli komplexné a zreteľne vymedzené a aby strany mohli ľahko chápať svoje práva a povinnosti.
3. Zriaďiť mechanizmy a inštitúcie, ktoré aktívne zabezpečujú dohľad nad postupmi a cieľmi regulačnej politiky, podporujú a uplatňujú regulačnú politiku, a tým podporujú regulačnú kvalitu.
4. Začleniť posúdenie vplyvu regulácie (Regulatory Impact Assessment – RIA) do počiatočných štádií politického procesu formulovania nových regulačných návrhov. Presne vymedziť ciele politiky a vyhodnotiť, či je regulácia potrebná a ako môže byť čo najviac účinná a efektívna pri dosahovaní týchto cieľov. Zvážiť iné prostriedky ako regulácia a určiť výhody a nevýhody rôznych analyzovaných prístupov s cieľom stanoviť najlepší prístup.
5. Vykonávať systematické programové preskúmania všetkých dôležitých oblastí regulácie vo vzťahu k zreteľne vymedzeným cieľom politiky vrátane posúdenia nákladov a výhod s cieľom zabezpečiť, aby regulácie boli stále aktuálne, nákladovo rentabilné a konzistentné a aby plnili plánované ciele politiky.
6. Pravidelne uverejňovať správy o vykonávaní programov regulačnej politiky a reforiem a o subjektoch verejného sektora, ktoré vykonávajú reguláciu. Tieto správy by mali obsahovať aj informácie o tom, ako regulačné nástroje, napríklad posúdenie vplyvu regulácie (RIA), postupy verejných konzultácií a preskúmanie existujúcich regulácií, fungujú v praxi.

7. Vytvoriť konzistentnú politiku vo vzťahu k úlohe a funkciám regulačných orgánov s cieľom zabezpečiť väčšiu dôveru, že regulačné rozhodnutia sa vykonávajú objektívne, nestranne a súdržne, bez konfliktu záujmov, zaujatosti alebo nesprávneho vplyvu.
  8. Zabezpečiť účinnosť systémov skúmania zákonnosti a procedurálnej správnosti regulácií a rozhodnutí prijatých orgánmi oprávnenými vydávať regulačné sankcie. Zabezpečiť, aby občania a podnikateľské subjekty mali prístup k týmto systémom skúmania na základe primeraných nákladov a dostávali rozhodnutia včas.
  9. Podľa potreby uplatňovať stratégie posudzovania rizika, riadenia rizika a oznamovania rizika vo vzťahu k navrhovaniu a uplatňovaniu regulácie s cieľom zabezpečiť, aby regulácia bola presne cielená a účinná. Regulačné orgány by mali posudzovať, ako sa budú regulácie uskutočňovať, a mali by navrhovať citlivo reagujúce stratégie uplatňovania a presadzovania.
  10. Podľa potreby podporovať súdržnosť regulácie prostredníctvom mechanizmov koordinácie medzi nadnárodnou, národnou a miestnou úrovňou verejnej správy. Určiť prierezové problémové aspekty regulácie na všetkých úrovniach verejnej správy, podporovať súdržnosť medzi regulačnými prístupmi a zabrániť duplicitě alebo konfliktu regulácií.
  11. Podporovať rozvoj kapacít a výkonnosti regulačného riadenia na miestnych úrovniach verejnej správy.
  12. Pri príprave regulačných opatrení brať do úvahy všetky príslušné medzinárodné štandardy a rámce spolupráce v tej istej oblasti, a podľa potreby ich pravdepodobné účinky na strany mimo danej jurisdikcie.
- II. **ODPORÚČA**, aby členovia prijali primerané kroky na uplatňovanie vysokých štandardov, zlepšenie regulačných procesov, rozumné využívanie regulácie v snahe presadzovať hospodárske, sociálne a environmentálne politiky a na zohľadnenie zásad vyjadrených v tomto odporúčaní, ktoré sa pripomínajú a podrobnejšie sa skúmajú v prílohe tohto odporúčania, ktorá tvorí jeho neoddeliteľnú súčasť.
- III. **VYZÝVA** členov a generálneho tajomníka, aby šírili toto odporúčanie;
- IV. **VYZÝVA** nečlenov, aby brali do úvahy toto odporúčanie a dodržiavali ho;
- V. **NARIAĐUJE** Výboru pre regulačnú politiku, aby monitoroval uplatňovanie tohto odporúčania a predložil o ňom správu Rade najneskôr do troch rokov od prijatia a potom pravidelne po porade s ostatnými príslušnými výbormi OECD.

Odporúčanie Rady o regulačnej politike a správe bolo prijaté 22. marca 2012.

PRÍLOHA K ODPORÚČANIU RADY PRE REGULAČNÚ POLITIKU A SPRÁVU

1. **Zaviazať sa na najvyššej politickej úrovni k otvorenej politike regulačnej kvality na úrovni celej verejnej správy. Táto politika by mala mať presne vymedzené ciele a rámce uplatňovania s cieľom zabezpečiť, aby v prípade, že sa regulácia využíva, hospodárske, sociálne a environmentálne výhody preukazovali opodstatnenosť nákladov, boli zohľadnené účinky prerozdeľovania a maximalizovali sa čisté výhody.**

- 1.1 Regulačnou politikou sa vymedzuje proces, ktorým verejná správa pri určení cieľa politiky rozhoduje, či sa regulácia použije ako nástroj politiky, a prikračuje sa ňou k formulovaniu a prijatiu regulácie prostredníctvom rozhodovania na základe dôkazov. Otvorená politika, ktorou sa zabezpečuje, aby regulácie a regulačné rámce slúžili verejnému záujmu, by mala zaväzovať verejnú správu k tomu, aby:

- » prijali spojitý politický cyklus rozhodovania o regulácii, od určenia cieľov politiky po návrh regulačných opatrení až po hodnotenie;
- » používali reguláciu podľa potreby na dosiahnutie cieľov politiky, pri uplatňovaní odporúčania Rady o zlepšení kvality regulácie štátnej správy [C (95) 21/v konečnom znení];
- » spravovali systém regulačného riadenia vrátane ex ante posudzovania vplyvu a ex post hodnotenia ako hlavných súčastí rozhodovania na základe dôkazov;
- » zreteľne formulovali ciele, stratégie a výhody regulačnej politiky;
- » systematicky pravidelne skúmali všetky aktuálne regulácie s cieľom určiť, odstrániť alebo nahradiť tie, ktoré sú zastarané, nedostatočné alebo neefektívne;
- » vypracúvali, uplatňovali a hodnotili komunikačnú stratégiu s cieľom zabezpečiť priebežnú podporu cieľov regulačnej kvality.

- 1.2 V snahe dosiahnuť výsledky verejnej správy by mali:

- » prijať integrovaný prístup, na základe ktorého sa politiky, inštitúcie a nástroje posudzujú ako celok, na všetkých úrovniach verejnej správy a medzi jednotlivými odvetvami vrátane úlohy normotvorcu pri zabezpečení kvality právnych predpisov;

- » uznávať, že osobitné prvky, ako posúdenie vplyvu a zjednodušenie administratívy, sú dôležité, ale nenahrádzajú komplexný program;
  - » brať do úvahy účinky regulácie na konkurencieschopnosť a hospodársky rast;
  - » zaviazat' sa, že pri príprave regulácií, ktorými sa uplatňujú odvetvové politiky, budú uplatňovať zásady regulačnej politiky a že sa budú snažiť zabezpečiť, aby regulácie slúžili verejnému záujmu podporou a čerpaním výhod z obchodu, hospodárskej súťaže a inovácie, pričom je potrebné znižovať systémové riziko na čo najnižšiu mieru;
  - » monitorovať vplyv regulácií a regulačných procesov;
  - » tvoriť programy znižovania administratívnych nákladov a nákladov na dosahovanie súladu spojených s reguláciou, bez toho, aby boli ohrozené legitímne regulačné ciele.
- 1.3 Verejné správy by mali rozvíjať a udržiavať strategické kapacity na zabezpečenie, aby regulačná politika zostala relevantná a účinná a aby sa mohla prispôbovať a reagovať na nové výzvy. Základnou funkciou verejnej správy je zabezpečiť, aby existujúce regulácie prinášali potrebnú úroveň ochrany verejnosti, čo zahŕňa disponovanie strategickými kapacitami na zváženie a určenie, či je potrebný regulačný zásah a či bude účinný.
- 1.4 Verejné správy by mali vydať oficiálne a záväzné politické stanovisko, ktoré predstavuje základ regulačnej reformy, ako aj usmernenia na používanie nástrojov a postupov regulačnej politiky. Malo by sa posudzovať usporiadanie inštitucionálnych rámcov a zdrojov potrebných na uplatňovanie regulačnej politiky vrátane presadzovania regulácie v snahe zabezpečiť, aby boli primerané a riešili regulačné nedostatky.
- 1.5 Regulačná politika by mala uprednostňovať reguláciu založenú na výkonnosti a mala by uľahčiť efektívne fungovanie trhu.
- 1.6 V regulačnej politike by mala byť presne vymedzená zodpovednosť ministrov za realizáciu regulačnej politiky v rámci ich príslušných portfólií. Verejné správy by okrem toho mali zvážiť určenie osobitného ministra s politickou zodpovednosťou za spravovanie a zlepšovanie fungovania politiky regulačnej kvality na úrovni celej verejnej správy a zabezpečiť vodcovstvo a dohľad nad procesom regulačnej správy. Úloha takého ministra by mohla zahŕňať:
- » monitorovanie koordinácie činností regulačnej reformy v rámci všetkých portfólií a predkladanie správ o nej;
  - » predkladanie správ o dosiahnutej výkonnosti systému regulačného riadenia vo vzťahu k plánovaným výsledkom;
  - » určenie príležitostí celosystémového zlepšovania parametrov regulačnej politiky a postupov regulačného riadenia.

2. **Dodržiavať zásady otvorenej verejnej správy vrátane transparentnosti a účasti na regulačnom procese s cieľom zabezpečiť, aby regulácia slúžila verejným záujmom a zohľadňovala legitímne potreby subjektov, ktoré majú na regulácii záujem a ktorých sa dotýka. To zahŕňa poskytovanie plnohodnotných príležitostí (vrátane online) na to, aby verejnosť mohla prispievať k procesu prípravy regulačných návrhov a ku kvalite podpornej analýzy. Verejné správy by mali zabezpečiť, aby regulácie boli komplexné a zreteľne vymedzené a aby strany mohli ľahko chápať svoje práva a povinnosti.**

- 2.1 Verejné správy by mali určiť jasne vymedzenú politiku, ktorou sa stanovia, ako sa budú uskutočňovať otvorené a vyvážené verejné konzultácie o tvorbe noriem.
- 2.2 Verejné správy by mali spolupracovať so zainteresovanými stranami na preskúmaní existujúcich a vytváraní nových regulácií:
  - » aktívnym zapojením všetkých príslušných zainteresovaných strán počas procesu prípravy regulácie a navrhovaním konzultačných postupov tak, aby sa maximalizovala kvalita prijatých informácií a ich účinnosť;
  - » konzultovaním o všetkých aspektoch analýzy z posúdenia vplyvu a využívaním, napríklad, posúdení vplyvu ako súčasti konzultačného procesu;
  - » čo najširším sprístupnením všetkých relevantných materiálov z regulačnej dokumentácie, vrátane podporných analýz, a dôvodov regulačných rozhodnutí, ako aj všetkých relevantných údajov pre verejnosť;
  - » modelovaním skúmania regulácií na základe potrieb tých, ktorých sa regulácia týka, spolupracujúc s nimi počas koncipovania a výkonu preskúmaní vrátane stanovenia priorít, posúdenia regulácií a prípravy návrhov na zjednodušenie;
  - » hodnotením účinkov regulácie na rôznych ekonomických aktéroch na trhu z hľadiska hospodárskej súťaže.
- 2.3 Zaviesť pravidelné posudzovanie funkčnosti regulačných opatrení a regulačných systémov, berúc do úvahy, okrem iného, vplyvy na dotknuté strany a ako ich tieto pociťujú. Oznamovať výsledky týchto posúdení verejnosti.
- 2.4 Ubezpečiť sa, že politiky a postupy kontrol a presadzovania práva rešpektujú zákonné práva osôb podliehajúcich presadzovaniu práva, sú navrhnuté tak, že pri dodržiavaní a presadzovaní noriem sa maximalizujú čisté výhody pre verejnosť, a zabraňujú zbytočným prekážkam pre subjekty, ktoré sú podrobené kontrole.
- 2.5 Verejnosť by mala mať ľahký prístup ku všetkým reguláciám. Úplná a aktuálna legislatívna a regulačná databáza by mala byť voľne dostupná verejnosti cez internet v prehliadateľnom formáte prostredníctvom rozhrania, ktoré je príjemné pre používateľa.
- 2.6 Verejné správy by mali uplatňovať politiku, ktorou sa vyžaduje, aby texty regulačných opatrení boli formulované jednoducho a zrozumiteľne. Mali by predložiť aj presne vymedzené pokyny pre dodržiavanie podmienok regulácií a ubezpečiť sa,

či dotknuté strany chápu svoje práva a povinnosti.

3. Zriadiť mechanizmy a inštitúcie, ktoré aktívne zabezpečujú dohľad nad postupmi a cieľmi regulačnej politiky, podporujú a uplatňujú regulačnú politiku, a tým podporujú regulačnú kvalitu.

- 3.1 V blízkosti centra verejnej správy by sa mal zriadiť stály orgán poverený regulačným dohľadom, ktorého úlohou je zabezpečiť, aby regulácia slúžila politike celej verejnej správy. Konkrétne inštitucionálne riešenie sa musí upraviť pre každý systém správy.
- 3.2 Právomoc orgánu regulačného dohľadu by sa mala stanoviť mandátom, napríklad v zákone alebo vo výnose. Orgán dohľadu by mal byť pri výkone svojich technických funkcií posudzovania kvality posúdení vplyvu a poradenstva vo vzťahu k nej nezávislý od politického vplyvu.
- 3.3 Orgán regulačného dohľadu by mal byť poverený rôznymi funkciami alebo úlohami s cieľom podporovať kvalitné rozhodovanie založené na dôkazoch. Tieto úlohy by mali zahŕňať:
- » riadenie kvality prostredníctvom skúmania kvality posúdení vplyvu a vrátenie navrhovaných pravidiel, pre ktoré posúdenia vplyvu nie sú primerané;
  - » preskúmanie potenciálu väčšej účinnosti regulácie vrátane podpory zvažovania regulačných opatrení v oblastiach politiky, v ktorých je pravdepodobné, že regulácia bude potrebná;
  - » prispievanie k systematickému zlepšovaniu uplatňovania regulačnej politiky;
  - » koordinácia ex post hodnotenia na účel revízie politiky a zdokonalenia ex ante metód;
  - » zabezpečenie odbornej prípravy a pokynov pre posudzovanie vplyvu a pre stratégie zlepšovania výkonnosti regulácie.
- 3.4 Fungovanie orgánu dohľadu vrátane skúmania posúdení vplyvu ním by sa malo pravidelne posudzovať.

4. **Začleniť posúdenie vplyvu regulácie (Regulatory Impact Assessment – RIA) do počiatočných štádií politického procesu formulovania nových regulačných návrhov. Jasne vymedziť ciele politiky a vyhodnotiť, či je regulácia potrebná a ako môže byť najúčinnnejšia a najefektívnejšia pri dosahovaní týchto cieľov. Zvážiť iné prostriedky ako regulácia a určiť výhody a nevýhody rôznych analyzovaných prístupov s cieľom určiť najlepší prístup.**
- 4.1 Prijat' postupy ex ante posúdenia vplyvu, ktoré sú primerané k významu regulácie a zahŕňajú analýzu úžitku a nákladov, v ktorej sa zvažujú účinky regulácie na blahobyt, pričom sa zohľadnia hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy vrátane účinkov prerozdelenia v čase a stanoví sa, kto by mohol získať výhody a kto znášať náklady.
- 4.2 Politiky ex ante posudzovania by mali vyžadovať určenie konkrétnej politickej potreby a cieľ regulácie, ako náprava zlyhania trhu alebo potreba chrániť práva občanov, ktoré dokazujú opodstatnenosť použitia regulácie.
- 4.3 Politiky ex ante posudzovania by mali zahŕňať zváženie alternatívnych spôsobov riešenia cieľov verejnej politiky, vrátane regulačných a neregulačných alternatív, s cieľom určiť a vybrať najvhodnejší nástroj alebo mix nástrojov na dosiahnutie politických cieľov. Vždy by sa mala zvážiť možnosť neprijat' žiadne opatrenie alebo možnosť základného scenára. V ex ante posúdení by sa mali vo väčšine prípadov stanoviť prístupy, ktoré by mohli priniesť najväčší čistý prínos pre spoločnosť, ako aj doplňujúce prístupy, napríklad prostredníctvom kombinácie regulácie, vzdelávania a dobrovoľných noriem.
- 4.4 Ak by regulačné návrhy mali významný vplyv, ex ante posúdenie nákladov, prínosov a rizík by malo byť kvantitatívne vždy, keď je to možné. Regulačné náklady zahŕňajú priame náklady (administratívne, finančné a kapitálové náklady), ako aj nepriame náklady (náklady alternatívnych príležitostí), či ich znášajú podnikateľské subjekty, občania, alebo verejná správa. Ak je to potrebné, ex ante posúdenia by mali obsahovať kvalitatívny opis tých vplyvov, ktoré je ťažké alebo nemožné kvantifikovať, ako spravodlivosť, objektívnosť a účinky prerozdelenia.
- 4.5 Analýza regulačného vplyvu by sa mala v najvyššej možnej miere sprístupniť pre verejnosť spolu s regulačnými návrhmi. Analýza by sa mala vypracovať vo vhodnej forme a do primeraného času s cieľom získať vstupné údaje od zainteresovaných strán a pomáhať pri rozhodovaní o politikách. Správna prax bude predstavovať použitie analýzy regulačného vplyvu ako súčasť konzultačného procesu.
- 4.6 Politiky ex ante posúdenia by mali poukazovať na to, že regulácia sa má snažiť zlepšiť hospodársku súťaž a blaho spotrebiteľov, a nie brániť im, a že pokiaľ regulácia vedená výhodami pre verejný záujem môže mať negatívny vplyv na proces hospodárskej súťaže, orgány by mali skúmať spôsoby obmedzenia negatívnych účinkov a starostlivo ich vyhodnotiť vo vzťahu k proklamovaným výhodám regulácie. To zahŕňa preskúmanie, či ciele regulácie nie je možné dosiahnuť menej reštriktívnym spôsobom.

4.7 Pracovníci by pri vykonávaní posúdenia mali:

- » posudzovať hospodársky, sociálny a environmentálny vplyv (ak je to možné v kvantitatívnom a peňažnom vyjadrení), pričom je potrebné zohľadniť možné dlhodobé a priestorové účinky;
- » hodnotiť, či prijatie spoločných medzinárodných nástrojov bude efektívne riešiť určené politické problémy a podporovať súdržnosť na globálnej úrovni s minimálnym narušením vnútroštátnych a medzinárodných trhov;
- » hodnotiť vplyv na malé a stredné podniky a preukázať, ako sú minimalizované administratívne náklady a náklady na dodržiavanie podmienok.

4.8 Posúdenie vplyvu regulácie (RIA) by malo byť podporené jasne vymedzenými politikami, programami odborného vzdelávania, usmerneniami a mechanizmami riadenia kvality pre zber a použitie údajov. Malo by byť v skorej etape integrované do procesov tvorby politiky a malo by byť podporované v orgánoch verejnej správy a v centrálnom mieste ústrednej štátnej správy.

5. Vykonávať systematické programové preskúmania všetkých dôležitých oblastí regulácie vo vzťahu k presne vymedzeným cieľom politiky vrátane posúdenia nákladov a výhod s cieľom zabezpečiť, aby regulácie boli stále aktuálne, nákladovo rentabilné a konzistentné a aby plnili plánované ciele politiky.

- 5.1 Metódy analýzy vplyvu regulácie by mali byť integrované do programov skúmania a revidovania existujúcich regulácií. Tieto programy by mali obsahovať explicitný cieľ zlepšenia efektívnosti a účinnosti regulácií, vrátane lepšieho navrhovania regulačných nástrojov, a zníženia regulačných nákladov pre občanov a podnikateľské subjekty ako súčasti politiky na podporu hospodárskej efektívnosti.
- 5.2 Preskúmania by mali byť optimálne zostavené tak, aby posudzovali každú významnú reguláciu systematicky a dlhodobo, zlepšovali konzistentnosť a súdržnosť všetkých regulácií, znižovali zbytočnú regulačnú záťaž a zabezpečili, aby boli identifikované závažné potenciálne neželané dôsledky regulácie. Prioritu by malo dostať určenie neúčinnnej regulácie a regulácie s významným ekonomickým vplyvom na používateľov a/alebo vplyvom na riadenie rizík. Malo by sa zväžiť zaradenie používania mechanizmu trvalého skúmania do právnych noriem, napríklad prostredníctvom doložky o preskúmaní v primárnych právnych predpisoch a doložky o skončení platnosti sekundárnych právnych predpisov.
- 5.3 Prostredníctvom systémov preskúmania by sa mal posudzovať pokrok pri dosahovaní zlučiteľnosti s hospodárskymi, sociálnymi a environmentálnymi politikami.
- 5.4 Programy administratívneho zjednodušenia by mali tam, kde je to možné, zahŕňať merania celkovej záťaže vyplývajúcej z regulácie a zväžiť použitie explicitných cieľov ako prostriedku zníženia administratívnej záťaže pre občanov a podnikateľské subjekty. Kvantitatívne metódy by sa mali rozšíriť o kvalitatívne metódy s cieľom presnejšieho zacielenia úsilia.
- 5.5 Využívať príležitosti informačných technológií a jedného kontaktného miesta pre licencie, povolenia a iné procedurálne požiadavky v snahe zabezpečiť, aby doručovanie zásielok bolo jednoduchšie a väčšmi orientované na používateľa.
- 5.6 Skúmať prostriedky, prostredníctvom ktorých musia občania a podnikateľské subjekty komunikovať s verejnou správou, s cieľom plniť regulačné požiadavky a znižovať transakčné náklady.

6. Pravidelne uverejňovať správy o vykonávaní programov regulačnej politiky a reforiem a o subjektoch verejného sektora, ktoré vykonávajú reguláciu. Tieto správy by mali obsahovať aj informácie o tom, ako regulačné nástroje, akými sú posúdenie vplyvu regulácie (RIA), postupy verejných konzultácií a preskúmanie existujúcich regulácií, fungujú v praxi.

- 6.1 Preskúmať účinnosť programov na zlepšenie vykonávania regulácie vnútri verejnej správy s cieľom zabezpečiť, aby boli účinné a efektívne a plnili presne určené ciele poskytovania verejných služieb.
- 6.2 Navrhnuť a posúdiť stratégie zberu dát a riadenia informácií s cieľom zabezpečiť, aby boli k dispozícii potrebné kvalitné informácie na prípravu správ, a zároveň je potrebné zabrániť vzniku zbytočnej administratívnej záťaže.
- 6.3 Podporovať funkciu externého preskúmania vrátane vstupov od zainteresovaných strán a občianskej spoločnosti. Posudzovanie RIA orgánom pre dohľad nad reguláciou by mala pravidelne hodnotiť nezávislá tretia strana, napríklad národný kontrolný úrad.
- 6.4 Programy zjednodušenia a reforiem by sa mali hodnotiť z hľadiska verejnej hodnoty, ktorú prinášajú, na základe požadovaných zdrojov. Hodnotenie by sa malo sústrediť najmä na výsledky a účinky na spoločnosť pred kvantifikáciou zníženia administratívnej záťaže.

7. Vytvoriť konzistentnú politiku vo vzťahu k úlohe a funkciám regulačných orgánov s cieľom zabezpečiť väčšiu dôveru, že regulačné rozhodnutia sa vykonávajú objektívne, nestranne a súdržne, bez konfliktu záujmov, zaujatosti alebo nesprávneho vplyvu.

- 7.1 V právnych predpisoch, ktorými sa udeľuje regulačná právomoc konkrétnemu orgánu, by mali byť presne stanovené ciele právnych predpisov a práva orgánu.
- 7.2 V snahe zabezpečiť, aby regulačné orgány boli integrované do systému regulácie, by verejné správy mali zostaviť a udržiavať verejný register všetkých subjektov verejnej správy, ktoré majú právomoc vykonávať regulačné funkcie. Tento register by mal obsahovať údaje o zákonom stanovených cieľoch každého regulačného orgánu a zoznam regulačných nástrojov, ktoré spravuje.
- 7.3 Zriadenie nezávislých regulačných orgánov by sa malo zväžiť v situáciách, keď:
- » v záujme udržania dôvery verejnosti je potrebné, aby regulačný orgán bol nezávislý;
  - » v tom istom rámci sú regulované subjekty sektora verejnej správy aj súkromné subjekty, a preto je potrebná neutralita z hľadiska súťaže; a
  - » rozhodnutia regulačných orgánov môžu mať významný hospodársky vplyv na regulované strany a je potrebné chrániť nestrannosť orgánu.
- 7.4 Sú potrebné mechanizmy skladania účtov verejnosti, ktoré jasne vymedzujú, ako má regulačný orgán uplatňovať svoju zodpovednosť s potrebnými znalosťami, ako aj bezúhonnosťou, čestnosťou a objektívnosťou.
- 7.5 Regulačné orgány by mali byť pri tvorbe návrhov právnych predpisov alebo usmernení a iných nástrojov mäkkého práva povinné uplatňovať regulačnú politiku vrátane komunikácie so zainteresovanými stranami a vykonávania posúdenia vplyvu regulácie (RIA).
- 7.6 Pôsobenie orgánov by malo podliehať pravidelnému externému hodnoteniu.

8. Zabezpečiť účinnosť systémov skúmania zákonnosti a procedurálnej správnosti regulácií a rozhodnutí prijatých orgánmi oprávnenými vydávať regulačné sankcie. Zabezpečiť, aby občania a podnikateľské subjekty mali prístup k týmto systémom skúmania na základe primeraných nákladov a aby rozhodnutia dostávali včas.

- 8.1 Občania a podnikateľské subjekty, ktoré podliehajú rozhodnutiam orgánov verejnej správy, by mali mať pohotový prístup k systémom pre vznesenie námietok proti postupu takéhoto orgánu. To je dôležité najmä vo vzťahu k regulačným sankciám, t. j. sankciám vydaným orgánom na základe regulácie.
- 8.2 Tento prístup by mal zahŕňať právo odvolať sa proti rozhodnutiam regulačných orgánov na právnom základe vrátane na základe procedurálnej spravodlivosti a riadneho procesu. To by malo zahŕňať aj možnosť napadnúť na súde zákonnosť akéhokoľvek zákonného ustanovenia, na ktorom sa zakladajú rozhodnutia regulačných orgánov, vo vzťahu k hierarchicky vyšším právnym normám vrátane ústavných noriem.
- 8.3 Odvolania by mali byť v zásade prerokúvané iným orgánom, ako je orgán zodpovedný za prijatie pôvodného regulačného rozhodnutia.
- 8.4 Verejné správy by mali podľa potreby stanoviť štandardné lehoty, dokiaľ môžu navrhovatelia očakávať prijatie správneho rozhodnutia.

9. Podľa potreby uplatňovať stratégie posudzovania rizika, riadenia rizika a oznamovania rizika vo vzťahu k navrhovaniu a uplatňovaniu regulácie s cieľom zabezpečiť, aby regulácia bola presne cielená a účinná. Regulačné orgány by mali posudzovať, ako sa budú regulácie uskutočňovať, a mali by navrhovať citlivo reagujúce stratégie uplatňovania a presadzovania.

- 9.1 Verejné správy by mali zahrnúť svoju stratégiu vo vzťahu k riziku a regulácii do svojho verejného vyhlásenia, ktoré slúži ako základ regulačnej reformy. Mali by vypracovať a pravidelne aktualizovať pokyny k metodike posudzovania, riadenia a oznamovania rizika, pokiaľ ide o využívanie regulácie na zabezpečenie ochrany verejnosti a životného prostredia.
- 9.2 Regulačné orgány by mali vybudovať zodpovedný systém na preskúmanie posúdení rizika dopĺňajúcich zásadné regulačné návrhy, ktoré prinášajú významné alebo nové vedecké problémy, napríklad prostredníctvom odborného partnerského preskúmania.
- 9.3 Hodnotiť pravdepodobnú účinnosť rizikových stratégií na základe ich schopnosti stanoviť regulačné opatrenia a zabezpečiť informovanosť pre tieto regulačné opatrenia, ktoré budú pomáhať zabrániť alebo zmierniť katastrofické alebo systémové riziká a minimalizovať neplánované dôsledky a váženie relácií medzi rôznymi rizikami. Zabezpečiť, aby systémy riadenia rizika zahŕňali ponaučenia z predchádzajúcich udalostí vrátane zlyhaní a uniknutí o vlások.
- 9.4 Verejné správy by mali pri tvorbe a presadzovaní stratégií dodržiavania podmienok regulácie zvážiť používanie prístupov založených na hodnotení rizika v snahe zvýšiť pravdepodobnosť dosiahnutia cieľov dodržiavania podmienok a minimalizovať vznik nákladov pre občanov a podnikateľské subjekty prostredníctvom postupov dodržiavania podmienok a presadzovania súladu s predpismi.
- 9.5 Regulačné orgány by mali byť povinné tvoriť, uplatňovať a skúmať stratégie dodržiavania podmienok regulácie vo vzťahu ku kritériám založeným na riziku.
- 9.6 Tam, kde sa uplatňuje zásada predbežnej opatrnosti, regulačné orgány musia vytvoriť zodpovedný systém pre preskúmanie, keď sa stanú dostupné vedecké informácie.

10. Podľa potreby podporovať súdržnosť regulácie prostredníctvom mechanizmov koordinácie medzi nadnárodnou, národnou a miestnou úrovňou verejnej správy. Určiť prierezové problémové aspekty regulácie na všetkých úrovniach verejnej správy, podporovať súdržnosť medzi regulačnými prístupmi a zabrániť duplicite alebo konfliktu regulácií.

- 10.1 Navrhnuť primerané mechanizmy koordinácie s cieľom vytvoriť regulačné politiky a postupy pre všetky úrovne verejnej správy vrátane podľa potreby prostredníctvom využívania opatrení na dosiahnutie harmonizácie alebo prostredníctvom využívania dohôd o vzájomnom uznávaní.
- 10.2 Vytvoriť nástroje na diagnózu regulačných problémov, ktoré sa prierezovo týkajú všetkých úrovní verejnej správy (vrátane nadnárodných organizácií) s cieľom určiť a reformovať prekrývajúce sa regulácie.
- 10.3 Zužitkovať blízkosť nižších úrovní verejnej správy k miestnym podnikom a občanom pre zavedenie účinných konzultačných postupov pri tvorbe regulácie a lepšie premietnuť miestne potreby do celkovej regulačnej politiky na všetkých úrovniach verejnej správy.
- 10.4 Podporovať mechanizmy vzájomného poskytovania informácií a transparentnosti medzi rôznymi úrovňami verejnej správy s cieľom prekonať asymetriu informácií a podporovať súčinnosť medzi jednotlivými reguláciami.
- 10.5 Šíriť inovačné regulačné postupy, ktoré sa realizujú na miestnej úrovni, vrátane účinného využívania porovnávacích štandardov medzi rôznymi jurisdikciami.
- 10.6 Uľahčiť miestne obmeny a experimentovanie v regulačných prístupoch, ak je to prospešné z celoštátneho hľadiska.
- 10.7 Nadnárodné orgány s normotvornou právomocou by mali byť stimulované, aby zvažovali a uplatňovali všetky príslušné aspekty tohto odporúčania.

11. Podporovať rozvoj kapacít a výkonnosti regulačného riadenia na miestnych úrovniach verejnej správy.

- 11.1 Verejné správy by mali podporovať uplatňovanie regulačnej politiky a regulačných programov na nižšej ako celoštátnej úrovni s cieľom znížiť regulačné náklady a prekážky na miestnej alebo regionálnej úrovni, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž a bránia investíciám, rastu podnikania a vytváraniu pracovných miest.
- 11.2 Podporovať realizáciu programov s cieľom posúdiť a znížiť náklady na dosahovanie súladu s reguláciou na nižšej ako celoštátnej úrovni.
- 11.3 Podporovať postupy na nižšej ako celoštátnej úrovni v snahe posúdiť oblasti, pre ktoré sú regulačná reforma a zjednodušenie najnaliehavejšie, s cieľom zabrániť právnomu vákuu, nezrovnalostiam, duplicite a prekryvaniu.
- 11.4 Na podporu efektívnej správy by sa poplatky za reguláciu mali stanoviť na základe zásady návratnosti nákladov, aby neprinášali dodatočné výnosy.
- 11.5 Podporovať posilňovanie kapacít pre riadenie regulácií na nižšej ako celoštátnej úrovni, podľa potreby prostredníctvom podpory elektronickej verejnej správy a administratívneho zjednodušenia, a príslušnými politikami riadenia ľudských zdrojov.
- 11.6 Využívať primerané stimuly na podporu používania posúdení vplyvu regulácie nižšími ako celoštátnymi úrovňami verejnej správy s cieľom zväziť vplyv nových a zmenených a doplnených regulácií, vrátane určenia a zamedzenia prekážok bezproblémového fungovania nových a rozvíjajúcich sa národných trhov.
- 11.7 Vypracovať stimuly na podporu horizontálnej koordinácie medzi jednotlivými jurisdikciami s cieľom odstrániť prekážky bezproblémového fungovania vnútorných trhov, obmedziť riziko zostupného špirálového účinku („race to the bottom“) a vybudovať primerané mechanizmy riešenia sporov medzi miestnymi jurisdikciami.
- 11.8 Zabrániť konfliktu záujmov prostredníctvom jednoznačného oddelenia úloh nižších ako celoštátnych úrovní verejnej správy v pozícii regulačných orgánov a poskytovateľov služieb.

12. Pri príprave regulačných opatrení brať do úvahy všetky príslušné medzinárodné štandardy a rámce spolupráce v tej istej oblasti, a podľa potreby ich pravdepodobné účinky na strany mimo danej jurisdikcie.

- 12.1 V stále globalizovanejšom hospodárstve sa medzinárodná spolupráca v regulácii musí stať neoddeliteľnou súčasťou riadenia systémového rizika a dlhodobého plánovania politiky.
- 12.2 Verejné správy by pri formulovaní regulačných návrhov na podporu globálnej súdržnosti mali brať do úvahy príslušné medzinárodné regulačné rámce.
- 12.3 Verejné správy by mali konať v súlade so svojimi povinnosťami podľa medzinárodných zmlúv (napríklad podľa dohôd podpísaných v rámci ILO, OSN a WTO/GATT), ktoré vyžadujú, aby regulácie poskytovali zahraničným výrobkom a službám nie menej priaznivé zaobchádzanie ako podobným výrobkom a službám vnútroštátneho pôvodu alebo výrobkom a službám s pôvodom v ktorejkoľvek inej krajine.
- 12.4 Verejné správy by mali spolupracovať s inými krajinami s cieľom podporiť rozvoj a šírenie osvedčených postupov a inovácií v regulačnej politike a správe.
- 12.5 Verejné správy by mali prispievať k práci medzinárodných fór, vrátane súkromných a polosúkromných, ktoré podporujú vyššiu medzinárodnú spoluprácu v regulácii.
- 12.6 Verejné správy by mali zabrániť duplicite úsilia v regulačnej činnosti v prípadoch, keď by sa uznaním existujúcich regulácií a štandardov dosiahol rovnaký cieľ verejného záujmu za nižšie náklady.
- 12.7 Procesy konzultácií o regulačných návrhoch by mali byť otvorené pre prijímanie príspevkov od zahraničných a domácich záujmových skupín.

PRÍLOHA 1

VYSVETĽUJÚCA SPRÁVA K ODPORÚČANIU RADY O REGULAČNEJ POLITIKE A SPRÁVE

V tejto časti sa uvádzajú vysvetľujúce poznámky k tvorbe zásad uvádzaných v odporúčaní Rady o regulačnej politike a správe. Táto časť má pomôcť čitateľovi pochopiť kontext jednotlivých prvkov v odporúčaní. Predkladá sa len na informáciu a netvorí súčasť odporúčania.

Úvod

V odporúčaní Rady o regulačnej politike a správe sa analyzujú existujúce nástroje OECD v oblasti regulačnej reformy a riadenia, ktoré sa prijali od roku 1995, s cieľom poskytnúť aktuálne odpovede na výzvy regulačnej politiky. Toto odporúčanie sa vzťahuje na regulačnú politiku, riadenie a správu ako nástroj na úrovni celej verejnej správy, ktorý môžu a mali by uplatňovať rezortné ministerstvá, regulačné orgány a orgány na ochranu hospodárskej súťaže.

Finančná kríza posilnila potrebu a zvýraznila význam dobre fungujúceho regulačného rámca pre transparentné a efektívne trhy so správnymi stimulmi. Spoločnosti potrebujú regulačné politiky a inštitúcie aj na zvládnutie vzájomnej prepojenosti odvetví a hospodárstiev. Takéto objektívne, transparentné a jasne vymedzené regulačné rámce slúžia aj ako nevyhnutná základná podmienka účinného riešenia výzev v oblasti životného prostredia a rovnosti v spoločnosti.

Východiská

Ministri OECD požiadali v roku 1995, aby OECD preskúmala významnosť, smerovanie a prostriedky reformy regulačných režimov v členských krajinách. *Odporúčanie Rady o zlepšovaní kvality regulácie verejnej správy* [C (95) 21/v konečnom znení] (ďalej len „odporúčanie z roku 1995“) predstavovalo úplne prvú medzinárodnú špecifikáciu regulačných zásad spoločných pre členov. Vychádzajúc z tohto základného textu a rozširujúc ho tak, aby zahŕňal zásady otvorenosti trhov, politiky hospodárskej súťaže a mikroekonomické zásady v multidisciplinárnom rámci, OECD vypracovala v roku 1997 *Správu o regulačnej reforme* [C/MIN (97) 10 (zhrnutie) a C/MIN (97) 10/ADD]. Odporúčania tejto správy poskytli členom pokyny na zlepšenie regulačných politik a nástrojov, posilnenie otvorenosti trhov a hospodárskej súťaže, a na zníženie regulačnej záťaže. Tieto odporúčania ďalej poskytli základ preskúmaní krajín vykonaných v členských krajinách OECD v odvetvovej, ako aj politickej oblasti.

Základné zásady kvality a výkonnosti regulácie OECD [C (2005) 52 a CORR1] (ďalej len „základné zásady z roku 2005“), ktoré vychádzajú z odporúčaní správy z roku 1997 a dôkazov z preskúmaní krajín OECD vykonaných do roku 2004, vyjadrujú stav vývoja regulačnej politiky v tom čase.¹ V týchto zásadách sa stanovuje dôležitosť politického rozhodnutia k regulačnej reforme, žiaduce charakteristiky dobrej regulácie a väzby na hospodársku súťaž a odstraňovanie prekážok obchodu

- 1 K dnešnému dátumu bolo vykonaných 24 preskúmaní členov, ako aj 4 preskúmania nečlenov: Rusko (2005), Brazília (2007), Čína (2008), Indonézia (2012). Tento súbor z výskumu je k dispozícii na www.oecd.org/regreform/backgroundreports. Okrem toho, počas rokov 2009 a 2010 sa lepšie regulačné politiky a postupy 15 členov Európskej únie preskúmali na základe rámca *základných zásad z roku 2005*. Správy za EÚ-15 sa nachádzajú na www.oecd.org/gov/regref/EU15.

a investícií. Zásady, ktoré zdôrazňujú účinné a priebežné regulačné riadenie s cieľom zabezpečiť kvalitnú reguláciu, boli súbežne doplnené dokumentom *Integrovaný kontrolný zoznam pre regulačnú reformu APEC-OECD (APEC-OECD Integrated Checklist for Regulatory Reform)* [SG/SGR (2005) 4].

V nadväznosti na základné zásady z roku 2005, ktoré poukazujú na skutočnosť, že regulácie by sa mali skúmať z hľadiska ich účinkov na hospodársku súťaž, Výbor pre hospodársku súťaž prijal v roku 2007 *Súbor nástrojov pre posudzovanie hospodárskej súťaže (Competition Assessment Toolkit)*,² ktorý sa pokúša integrovať a rozvíjať metodiku osvedčených postupov pre posudzovanie hospodárskej súťaže. Výbor pre hospodársku súťaž, uznávajúc, že mnoho krajín prijalo určitú formu „posudzovania hospodárskej súťaže“ a že metódy posudzovania hospodárskej súťaže dosiahli výrazný pokrok od roku 2005, vypracoval na začiatku roku 2008 Odporúčanie o posudzovaní hospodárskej súťaže, ktoré Rada prijala v roku 2009 [C (2009) 130]. V tomto odporúčaní sa vyzýva na hodnotenie politík s cieľom nájsť tie, ktoré môžu nevhodne obmedzovať hospodársku súťaž, a na vypracovanie alternatívnych politík, ktorými sa rovnaké ciele dosahujú s menším narušením hospodárskej súťaže.

Hoci odporúčanie z roku 1995 a zásady z roku 2005 zostávajú relevantné, na Medzinárodnej konferencii OECD o regulačnej politike, ktorá sa uskutočnila v dňoch 28. – 29. októbra 2010, sa priznalo, že ich záber by sa mal rozšíriť z hľadiska skúseností z posledného obdobia, ďalších preskúmaní a širokého mandátu Výboru pre regulačnú politiku. Podobne sa v správe *Regulačná politika a správa: Podpora hospodárskeho rastu a služba verejnému záujmu (Regulatory Policy and Governance: Supporting Economic Growth and Serving the Public Interest)*, OECD (2011), ktorá predstavuje syntézu 10 rokov práce OECD v oblasti regulačnej reformy, vyzýva na revíziu a aktualizáciu všeobecného názoru na regulačnú politiku a správu.

Pre OECD je regulácia definovaná široko, predstavujúc rozmanitý súbor nástrojov, ktorými verejné správy stanovujú požiadavky voči podnikom a občanom. Regulácie zahŕňajú zákony, oficiálne a neoficiálne výnosy, sekundárne právne predpisy vydané všetkými úrovňami verejnej správy a predpisy vydané mimovládny alebo samoregulačnými orgánmi, na ktoré verejná správa delegovala regulačné právomoci. Účinná regulačná správa maximalizuje vplyv regulačnej politiky na výkon regulácií, ktoré budú mať pozitívny vplyv na hospodárstvo a spoločnosť a budú spĺňať základné ciele verejnej politiky. Týka sa prípravy a uplatňovania regulácie, ako aj zabezpečenia dodržiavania jej podmienok. Prináša so sebou nutnosť integrovaného prístupu k zavádzaniu regulačných politík, nástrojov a inštitúcií.

V odporúčaní sa regulačná politika a správa prezentuje ako činnosť na úrovni celej verejnej správy, integrovaná do politického cyklu prípravy, presadzovania, skúmania a hodnotenia regulácie, ktorá je podporená primeranými inštitúciami. Zdôrazňuje dôležitosť koordinácie, konzultácií, komunikácie a spolupráce v celom politickom cykle. Sústreďuje sa vo väčšej miere na potrebu posúdenia rizík a koordináciu regulácie na všetkých úrovniach verejnej správy, a na organizáciu regulačných orgánov, ktoré majú predchádzajúce nástroje OECD. Spolu so zásadami vyjadrenými v odporúčaní poskytuje krajinám základ pre komplexné posudzovanie výkonnosti politík, nástrojov a inštitúcií, ktoré sú základom pre používanie efektívnej a účinnej regulácie na dosiahnutie sociálnych, environmentálnych a hospodárskych cieľov.

2 Pozri DAF/COMP (2007) 5, DAF/COMP (2007) 6, DAF/COMP (2007) 7 a DAF/COMP (2007) 8 a OECD (2011), *Súbor nástrojov posudzovania hospodárskej súťaže: Zásady (Competition Assessment Toolkit: Principles)*, OECD, Paríž, pre najnovšie verzie, ktoré sa nachádzajú aj na webovej lokalite www.oecd.org/competition/toolkit.

Odporúčanie bolo vypracované Výborom pre regulačnú politiku počas roku 2011 na základe starostlivého zapojenia verejnosti a výborov. Prvotná konzultačná verzia návrhu odporúčania bola posúdená Výborom pre regulačnú politiku v apríli 2011. Následne bola vydaná konzultačná verzia vyjadrujúca názory výboru a pripomienky boli od verejnosti vyžiadané v júni a júli 2011. Následne za tým sa zmenená a doplnená verzia rozposlala na prediskutovanie rôznymi výbormi OECD a Sekretariátom OECD.

Návrh odporúčania bol celkovo prijatý s uspokojením a doručených bolo mnoho užitočných pripomienok OECD a externých zdrojov, najmä akademických pripomienkujúcich strán, BIAC a TUAC, a Výboru pre hospodársku súťaž a Výboru pre správu vecí verejných. Na pomoc transparentnosti sa v prípade, keď predkladatelia udelili schválenie, pripomienky predložené verejnosťou umiestnili v časti pre regulačnú politiku webovej lokality OECD. Rady získané prostredníctvom tohto konzultačného procesu výrazne zlepšili a podrobnejšie rozvinuli návrh odporúčania, ktorý sa opäť prediskutoval na stretnutí Výboru pre regulačnú politiku v roku 2011. Výbor pre regulačnú politiku po konečných úpravách a revíziách detailov odporúčania v úzkej súčinnosti s delegátmi výboru schválil 16. januára 2012 text návrhu odporúčania na predloženie Rade.

Diskusia o zásadách v odporúčaní

1. Explicitná politika kvality regulácie

Regulácia je jednou z troch hlavných pák oficiálnej štátnej moci (spolu s daňami a výdavkami). Keďže má rozhodujúcu dôležitosť pre utváranie prosperity hospodárstiev a spoločnosti, možno ju považovať za najvyššiu horizontálnu politiku; keď sa regulačná politika vykonáva účinne, dopĺňa formulovanie a uplatňovanie všetkých ostatných politík. Cieľom regulačnej politiky je zabezpečiť, aby regulačná páka fungovala účinne a tak, aby regulácia a regulačné rámce boli vo verejnom záujme.

Regulačné preskúmania jednotne zdôraznili dôležitosť prijatia politiky na úrovni celej verejnej správy, ktorá je schopná zohľadniť v dynamickej perspektíve vzájomné vzťahy medzi rôznymi inštitúciami zapojenými v regulačnom procese a prekonať prekážky vytvorené tradičným rozškatuľkovaním funkcií. Prijatie politiky na úrovni celej verejnej správy prináša so sebou nutnosť kapacít na tvorbu mechanizmov spolupráce potrebných na dosiahnutie určených cieľov politiky.

Ak je perspektíva úrovne celej verejnej správy podstatná pre zachytenie vzájomných vzťahov, ktoré umožňujú správne fungovanie ústrednej štátnej správy, a determinuje kvalitu regulácie, podpora kultúry kvality regulácie môže pomôcť šíriť pocit väčšej zodpovednosti za výsledky reformy. V mnohých krajinách správy ešte úplne neintegrovali potrebu kvality regulácie do svojich procesov politík.

Zabezpečenie kvality regulačnej štruktúry predstavuje dynamickú a trvalú úlohu vlád a parlamentov. Verejné správy musia byť aktívne zapojené do zabezpečovania kvality regulácie, a nie reaktívne reagovať na zlyhania kvality regulácie. Vo vyspelých krajinách sa táto koncepcia, ktorá znamená potrebu prepojiť hodnotenie existujúcich regulácií, keďže pôsobia na prípravu nových regulácií, vyvíja do regulačnej správy. Regulačná správa je založená na zásadách demokratickej správy a zapája širší okruh aktérov vrátane normotvorcov, súdnictva, miestnej úrovne verejnej správy, nadnárodnej úrovne verejnej správy a medzinárodných činností normotvorby, vrátane subjektov súkromného sektora. Regulačné politiky, nástroje a inštitúcie tvoria prvky analytického rámca, za ktorý sa OECD zasadzuje pri úspešnom prístupe k regulačnej správe.

Politická odhodlanosť k regulačnej reforme bola jednotne zdôraznená v preskúmaniach krajiny ako jeden z hlavných faktorov podporujúcich explicitnú politiku regulačnej kvality. Účinná regulačná politika by sa mala prijať na najvyššej politickej úrovni a dôležitosť regulačnej kvality by mala byť primerane komunikovaná nižším úrovniám správy. Politickú odhodlanosť je možné dokázať rôznymi spôsobmi. Vytvorenie ústredného orgánu dohľadu zodpovedného za podporu regulačnej kvality predstavuje kľúčový prvok preukazujúci politickú odhodlanosť vlády šíriť informovanosť medzi rôznymi aktérmi zapojenými v procese regulácie. Pri tomto konštatovaní by sa výzva k silnému vodcovstvu nemala interpretovať ako schválenie prístupu zhora nadol k reforme alebo ako uprednostnenie jednostrannej akcie výkonnou mocou. Úspešné vodcovstvo často tkvie skôr v získaní súhlasu ako v zabezpečení dodržiavania podmienok.

Rozhodujúcim prvkom úspešného systému riadenia regulačnej kvality je prijatie jasného politického záväzku ustanoviť zásady regulačnej reformy. Verejné správy musia zabezpečiť, aby existovalo účinné vodcovstvo a dohľad nad procesom regulačnej správy. Pre úspech programu regulačnej reformy je okrem toho podstatné priradenie konkrétnej zodpovednosti za všetky aspekty regulačného riadenia a reformy a za vytvorenie jasne vymedzeného rámca osobnej zodpovednosti.

Určenie zodpovednosti za regulačnú politiku na ministerskej úrovni pomáha zabezpečiť politické odhodlanie vo vzťahu k cieľom regulačnej politiky. Škála programových zodpovedností v systéme regulačného riadenia je však zložitá a je zdieľaná v rámci celej verejnej správy. Tieto zahŕňajú zodpovednosť za konkrétne portfóliá a odvetvia v záujme zabezpečenia, aby sa uplatňovali opatrenia regulačnej kvality, ako napríklad uplatňovanie posúdení vplyvu regulácie (RIA) alebo opatrení zjednodušenia pri tvorbe regulácií v konkrétnych politických oblastiach. Nad rámec zodpovednosti za portfóliá však existuje aj potreba priradiť celosystémové zodpovednosti za monitorovanie a presadzovanie úspešnosti politiky na úrovni celej verejnej správy v regulačnej reforme.

Zreteľným rámcom osobnej zodpovednosti by sa stanovila zodpovednosť ministrov za zabezpečenie, aby sa požiadavky systému regulačného riadenia uplatňovali v oblastiach ich portfólií, ako aj určenie celosystémových zodpovedností za regulačnú politiku a správu. Celosystémové zodpovednosti by mali byť priradené konkrétnej ministerskej úlohe vo vláde s cieľom zabezpečiť vodcovstvo a dohľad nad procesom regulačnej správy a monitorovať koordináciu činností regulačnej reformy v rámci všetkých portfólií a podávať o nej správy. Zodpovednosť obsahuje prípravu správy o výkonnosti systému regulačného riadenia a určenie príležitostí celosystémových zlepšení rámca regulačnej politiky a postupov regulačného riadenia.

V niektorých aspektoch regulačného riadenia môže byť táto systémová úloha nevyhnutne zdieľaná s funkciami iných ministrov, ktorých úlohy dopĺňajú efektívne fungovanie systémov regulačného riadenia. To môže zahŕňať napríklad úlohu ministra spravodlivosti pri zabezpečení právnej kvality regulácií a spravovaní databázy právnych predpisov, alebo úlohu ministra financií pri podpore hospodárskej politiky na úrovni celej verejnej správy. Je však prospešné priradiť jednému ministrovi osobitnú úlohu pre oblasť regulačnej politiky.

Táto prax sa už v skutočnosti v zásade prijatá v krajinách OECD. V roku 2008 24 jurisdikcií informovalo, že ich vlády prideliť zodpovednosť za podporu pokroku v regulačnej reforme na úrovni celej verejnej správy konkrétnemu ministrovi.

2. Komunikácia, konzultácie a zapojenie

Regulačná politika by mala brať do úvahy príjemcov výhod regulačnej ochrany, ako aj tých, ktorým vznikajú regulačné povinnosti. Medzi osoby, ktorých sa regulácia týka a zasahuje ich, patria občania, podnikateľské subjekty, spotrebitelia a zamestnanci (vrátane ich zastupiteľských organizácií a združení), verejný sektor, mimovládne organizácie, medzinárodní obchodní partneri a iné zainteresované strany. Nie vždy je možné vymedziť verejný záujem ako súhrn záujmov jednotlivých zainteresovaných strán; prijatie pohľadu na regulačnú politiku orientovaného na verejný záujem by však malo byť cieľom verejnej správy pri posudzovaní prípravy a uplatňovania regulácie a pri určovaní príležitostí na zlepšenie. Otvorená verejná správa umožňuje skúmanie verejnosťou, zber faktov od subjektov dotknutých návrhmi, ochranné opatrenia proti korupcii a podporuje dôveru občanov vo verejnú správu prostredníctvom vyššej transparentnosti a účasti verejnosti. Uľahčuje cieľ nediskriminácie podporou rovného prístupu a rovnakého zaobchádzania pre všetkých občanov podľa zákona.

Verejnosť by mala mať bezplatný nerušený prístup k regulácii. To zvyšuje transparentnosť regulácie a znižuje možnosť zneužitia voľnosti konať podľa vlastného uváženia a korupčného správania sa štátnych úradníkov.

Proces komunikácie, konzultácií a zapojenia, ktorý umožňuje verejnú účasť zainteresovaných strán v regulačnom procese, ako aj v revízii regulačných opatrení, môže pomôcť verejným správam chápať potreby občanov a iných zainteresovaných strán a zlepšiť dôveru vo verejnú správu. Môže tiež pomôcť verejným správam zozbierať viac informácií a zdrojov, zlepšiť dodržiavanie podmienok a zmenšiť odpor založený na neinformovanosti. Môže zlepšiť transparentnosť a osobnú zodpovednosť, keďže zainteresované strany získajú prístup k podrobným informáciám o potenciálnych účinkoch regulácie na ne.

V snahe získať účasť veľkej škály zainteresovaných strán z radov obyvateľstva by sa malo využiť široké spektrum konzultačných nástrojov. Spôsoby konzultácií majú odrážať skutočnosť, že rôzne legitímne záujmové skupiny nemajú rovnaký prístup k zdrojom a príležitostiam vyjadriť svoj názor verejnej správe, a že na oznamovanie týchto názorov by sa mali vytvoriť a udržiavať rôzne kanály. Na poskytnutie príležitosti zainteresovaným stranám zvážiť navrhované regulácie a zúčastniť sa na procese tvorby regulácie sa musí poskytnúť dostatok času.

Zber informácií o vplyve regulácie na verejnosť vrátane toho, ako vníma reguláciu, pomáha verejným správam nastaviť svoje politiky tak, aby riešili vnímané problémy a lepšie stanovili priority reforiem, aby boli zamerané na tie oblasti, ktoré môžu zaručiť odôvodnenosť regulácie, alebo oblasti, v ktorých môže byť regulácia zbytočne zaťažujúca.

Zníženie zbytočnej regulačnej záťaže a rozvoj primeranej regulácie pomáha podporovať hospodársky rast, inovácie a hospodársku súťaž, a tiež budovať dôveru verejnosti vo verejnú správu ako účinného normotvorcu. Pri príprave regulácie si verejné správy musia byť vedomé vzniku regulačných nákladov pre podnikateľské subjekty a občanov a neúmerného dopadu na malé a stredné podniky a mikropodniky.

3. Regulačný dohľad

Osobná politická zodpovednosť je dôležitá, keďže orgány regulačného dohľadu musia byť schopné vyvinúť určitý vplyv na regulačné orgány, ktoré môžu mať svoje vlastné politické zastúpenie. Práve tak ako regulačné orgány potrebujú dohľad, aj orgány regulačného dohľadu si zasluhujú dohľad, napríklad hlavou štátu, ministrom, zákonodarcom alebo verejnosťou.

Druh právomoci udelený orgánu dohľadu nad reguláciou môže významne závisieť od zdroja jeho mandátu. Právomoc priznaná zákonom prijatým zákonodarcom môže mať napríklad širšie uplatnenie pri skúmaní budúcich právnych predpisov, kým právomoc udelené výnosom prezidenta alebo predsedu vlády sa môže viac obmedzovať na dohľad nad sekundárnou reguláciou v rámci výkonnej moci.

Presné umiestnenie orgánu regulačného dohľadu v štruktúre verejnej správy môže závisieť od mnohých okolností. Orgány dohľadu boli umiestnené v centre verejnej správy pod dozorom hlavy štátu. Orgán dohľadu nad reguláciou môže byť potrebné umiestniť v ministerstve orientovanom na financie alebo hospodárstvo, najmä ak centrum verejnej správy nemá inštitucionálnu spôsobilosť a zdroje pre výkon regulačného dohľadu. Okrem toho sú možné aj kombinované inštitucionálne usporiadania orgánov dohľadu, pričom sa kombinujú rôzne časti zodpovednosti za dohľad a vytvárajú sa siete orgánov pôsobiacich na rôznych úrovniach verejnej správy. Dopĺňujúcu úlohu môže hrať aj externý dohľad, napríklad prostredníctvom využívania poradných skupín reprezentujúcich podnikateľské záujmové skupiny, s cieľom monitorovať pokrok v reformných iniciatívach verejnej správy a podávať o ňom správy.

Dohľad nad reguláciou by sa mal zakladať na znalostiach, vo forme vyškolených profesionálnych pracovníkov schopných vykonávať hodnotenie regulačných návrhov a alternatív, ako aj ich vplyvu na podnikateľskú sféru a spoločnosť. Technické vedomosti môžu odhaliť a spriehtadniť významné vplyvy, relácie medzi výhodami a nevýhodami, a alternatívy regulačných volieb, a tým informovať politikov a tvorcov politík, ako aj verejnosť o prísľuboch a aj úskaliach regulácie.

4. Integrované posúdenie vplyvu regulácie

Posúdenie vplyvu regulácie (Regulatory Impact Assessment – RIA)¹ je nástroj, ako aj rozhodovací proces na zabezpečenie informovanosti tvorcov politických rozhodnutí o tom, či a ako regulovať na dosiahnutie cieľov verejnej politiky. Zlepšenie dôkazovej základne pre reguláciu prostredníctvom ex ante (perspektívneho) posúdenia vplyvu nových regulácií predstavuje jeden z najdôležitejších regulačných nástrojov, ktoré má verejná správa k dispozícii. Cieľom je zlepšiť prípravu regulácií tým, že tvorcovi politiky poskytnú pomoc pri určení a zvážení najefektívnejších a najúčinnnejších regulačných prístupov vrátane neregulačných alternatív pred samotným prijatím rozhodnutia. Jednou z metód, ako to zabezpečiť, je analýza dôkazov nákladov a výhod regulácie a alternatívnych prostriedkov dosiahnutia cieľov politík, ako aj určenie prístupu, ktorý by mohol priniesť najväčší čistý prínos pre spoločnosť.

1. RIA sa uvádza aj ako IA (*Impact Analysis* – analýza vplyvu), zvyčajne za okolností, keď sa uplatňuje pre rozvoj politiky v širšej rovine a nie je potvrdená administratívnym postupom len pre tie politické rozhodnutia, ktoré zahŕňajú zvažovanie, či použiť alebo nepoužiť reguláciu. Osobitne to platí napríklad pre Európsku komisiu. Posúdenie vplyvu regulácie (RIA) sa bežne uvádza aj ako analýza vplyvu regulácie, niekedy zameniteľne. Vyhlásenie o vplyve regulácie (*Regulatory Impact Statement* – RIS) dokumentuje posúdenie vplyvu regulácie.

Dobre navrhnuté RIA môže pomôcť pri podpore súdržnosti politík spriehľadnením relácií medzi výhodami a nevýhodami obsiahnutých v regulačných návrhoch tým, že určí, kto by mohol získať výhody z účinkov prerozdelenia v regulácii a kto bude znášať náklady, a ako zníženie rizika v jednej oblasti môže vytvoriť riziká pre iné oblasti vládnej politiky. Komplexné RIA zahŕňa posúdenie hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho vplyvu. RIA môže zlepšiť využívanie dôkazov pri tvorbe politiky, môže určiť primeranú reakciu na určený problém a môže znížiť výskyt prípadov zlyhania regulácie, ktoré vznikajú pri regulácii tam, kde nie je potrebná, alebo pri neregulácii tam, kde je zjavne potrebná.

Účinné využívanie posúdenia vplyvu je však náročné z hľadiska zdrojov a znalostí a je často narúšané zlým uplatnením alebo politickým a byrokratickým odporom. RIA je niekedy mylne chápané ako náhrada za tvorbu politiky, pričom je v skutočnosti určené na uľahčenie a posilnenie politického procesu tým, že má pomôcť posúdiť, či je regulácia potrebná a či bude účinná. Ak je RIA správne zamerané, môže byť integrované do tvorby politiky, namiesto aby slúžilo ako procedurálna prekážka. Skúsenosti OECD ukazujú, že podpora funkcie regulačného dohľadu dobre vybavenými zdrojmi pomáha integrovať posúdenie vplyvu do procesu tvorby politík a noriem a zvýšiť kvalitu posúdení. Tieto orgány by mali poskytnúť podporu a odbornú prípravu v oblasti analýzy regulácie a preskúmania kvality posúdení vplyvu.

Procesy posúdenia vplyvu by mali byť úzko prepojené so všeobecnými konzultačnými procesmi pre tvorbu nových regulácií, napríklad prostredníctvom realizačných plánov, informovaním v predstihu o možných regulačných iniciatívach, súvisiacich konzultáciách a práci spojenej s posúdením vplyvu, a využitím konzultačnej etapy posúdenia vplyvu regulácie. Výsledky konzultácií spolu s jednotlivými príspevkami by mali byť čo možno najviac verejne dostupné (podľa potreby tiež online) s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň transparentnosti a znížiť riziká regulačného zajatia („regulatory capture“).

Zváženie škály alternatívnych prístupov k tradičnej regulácii založenej na „príkazoch a riadení“ vrátane doplnujúcich opatrení, ako je spoluregulácia, pomáha zabezpečiť, aby sa na plnenie politických cieľov využívali najefektívnejšie a najúčinnnejšie prístupy. Zo skúseností vyplýva, že verejné správy musia uplatňovať pevné vedenie, aby prekonali vstavanú zotrvačnosť, neochotu niesť riziko a kultúru charakterizovanú výrokom „najprv reguluj, potom sa pýtaj“. Starostlivosť je potrebná aj pri rozhodovaní o použití jemnejších prístupov, akým je samoregulácia, na zabezpečenie splnenia cieľov verejnej politiky.

5. Preskúmania všetkých regulácií – ex post hodnotenie regulácie

Hodnotenie existujúcich politík prostredníctvom ex post analýzy vplyvu je potrebné na zabezpečenie účinnosti a efektívnosti regulácií. Za určitých okolností môžu byť formálne postupy ex post analýzy vplyvu účinnejšie na poskytnutie informovanosti pre prebiehajúcu diskusiu o politikách ako ex ante analýza. To môže nastať, napríklad ak regulácia bola tvorená pod tlakom na zavedenie rýchlej reakcie. V začiatkových etapách cyklu tvorby politík by sa mali preskúmať kritériá výkonnosti ex post hodnotenia, vrátane či sú ciele regulácie jasne vymedzené, aké údaje sa budú používať na meranie výkonnosti, ako aj pridelené inštitucionálne zdroje. Môže byť ťažké orientovať obmedzené politické zdroje na preskúmanie existujúcej regulácie; na zabezpečenie vykonávania ex post hodnotenia je preto potrebné systematicky programovať preskúmanie regulácie. Medzi praktické metódy patrí začlenenie využívania doložiek o skončení platnosti alebo požiadaviek na povinné pravidelné hodnotenie do právnych noriem, programy plánovaného skúmania a stále mechanizmy, pomocou ktorých

môže verejnosť dávať odporúčania na úpravu existujúcej regulácie.

Dôkladná pozornosť by sa mala venovať príprave a organizácii postupov skúmania, aby prinášali zmysluplné výsledky z preskúmaní. V prípade významných regulácií by vykonávanie preskúmaní malo byť nezávislé od orgánov, ktoré spravujú reguláciu. Keďže regulácie zvyčajne fungujú v súčinnosti s inými reguláciami a administratívnymi postupmi, je dôležité, aby procesy skúmania boli zamerané na účinnosť regulácie pri dosahovaní ich cieľov politik a neprijímali len jednoduchý prírastkový a atomizovaný prístup. Doplnujúce prístupy môžu byť zamerané napríklad na preskúmanie priemyselných odvetví alebo príležitostí na podporu inovácie.

Ak neexistuje proces obnovovania, objem byrokratických postupov má tendenciu časom narastať. To komplikuje každodenný život občanov a bráni účinnému fungovaniu podnikateľskej činnosti. Byrokratické postupy môžu byť zaťažujúce najmä pre malé a stredné podniky, kde je podiel zdrojov idúcich na administratívne funkcie vyšší ako v prípade veľkých podnikov. Byrokratické postupy môžu byť zaťažujúce aj pre verejný sektor a môžu znížiť efektívnosť. Znižovanie administratívnej záťaže regulácií vo verejnom sektore pre občanov, podnikateľské subjekty a verejný sektor by malo byť súčasťou stratégie vlády v oblasti zlepšovania ekonomickej výkonnosti a produktivity. Znižovanie iných druhov regulačnej záťaže je však rovnako dôležité, keďže administratívne náklady predstavujú len relatívne malé percento z celkových nákladov, ktoré verejné správy ukladajú pre subjekty podliehajúce regulácii.

Rýchly rozvoj informačných a komunikačných technológií vytvára nové spôsoby, ako môže verejná správa zabezpečiť interakciu s občanmi a podnikateľskými subjektmi a ako zabezpečiť, aby bola verejná správa efektívnejšia. Je potrebné, aby verejné správy pravidelne a systematicky zvažovali, ako využiť príležitosti poskytované novými technológiami na zužitkovanie sieťových účinkov pre zníženie transakčných nákladov styku s verejnou správou a zlepšenie skúseností používateľov služieb verejnej správy.

6. Skúmanie výkonnosti programov regulačných reforiem a regulačnej politiky

Informácie o vykonávaní programov regulačných reforiem sú potrebné na určenie a hodnotenie, či sa regulačná politika uplatňuje účinne a či reformy majú želaný vplyv. Opatrenia zamerané na výkonnosť regulácie môžu tiež poskytovať porovnávací štandard na zlepšenie dodržiavania požiadaviek regulačnej politiky orgánmi, a to napríklad podávanie správ o účinnom využívaní posúdenia vplyvu, konzultácie, opatrenia na zjednodušenie a iné postupy.

Transparentnosť predstavuje významnú črtu na zabezpečenie účinnosti informácií. To závisí od uverejňovania preskúmaní a údajov o výkonnosti s cieľom umožniť, aby externé zainteresované strany mohli zvážiť a pripomienkovať informácie o výkonnosti a poskytnúť stimuly orgánov na zlepšenie ich postupov.

Regulácia vnútri verejnej správy predstavuje regulácie uložené štátom voči svojim vlastným správnym orgánom a poskytovateľom verejných služieb (napríklad orgánom verejnej správy alebo poskytovateľom služieb miestnej samosprávy). V prostredí obmedzených zdrojov je potrebné zlepšiť efektívnosť a účinnosť regulácií a postupov, ktoré sa uplatňujú v rámci správy a ktoré uplatňujú poskytovatelia služieb vo verejnom záujme. Zníženie administratívneho zaťaženia vo verejnej správe môže zlepšiť kvalitu a efektívnosť internej regulácie s cieľom znížiť náklady a uvoľniť zdroje na zlepšenie poskytovania služieb vo

verejnom záujme.

7. Organizácia regulačných orgánov

V právnych predpisoch, ktoré udeľujú regulačnú právomoc konkrétnemu orgánu, by mali byť výslovne stanovené ciele, ktoré má plniť. V právnych predpisoch by predovšetkým mal byť špecifikovaný cieľ politiky, ktorý sa má dosiahnuť, a nie proces, ktorým sa budú dosahovať ciele. Primeraná miera normatívnosti alebo podrobnosti v právnych predpisoch je vec uváženia. Právne predpisy založené na zásadách môžu predstavovať najvhodnejší spôsob plnenia cieľov politik v zložitých alebo rýchlo sa meniacich prostrediach politik. Je to však podmienené tým, aby regulačný orgán mal potrebné odvetvové znalosti a kapacity na uplatňovanie svojej legislatívnej zodpovednosti. Okrem toho je potrebné uznať, že to prináša so sebou komunikačné výzvy, ktoré musí regulačný orgán zvládnuť.

Je dôležité zvážiť, aký vplyv budú mať mechanizmy správy regulačného orgánu na dôveru verejnosti. Vytvorenie regulačného orgánu, ktorý je nezávislý od verejnej správy a od subjektov, ktoré reguluje, môže poskytnúť väčšiu dôveru v objektivnosť a nestrannosť rozhodnutí. To môže byť potrebné, keď rozhodnutia regulačného orgánu majú významné finančné a trhové dôsledky a je potrebné, aby boli založené na zásade trhového odstupu od politického procesu s cieľom znížiť regulačné riziko investícií. To znamená, že keď sa zriaďuje osobitná regulačná funkcia, mala by sa venovať pozornosť tomu, či je regulačný orgán zriadený mimo štruktúry ministerstva (aj keď je stále zodpovedný voči vláde), alebo je zriadený ako správna jednotka v rámci ministerstva. Mali by tiež existovať mechanizmy, ktoré by sa sústredili na zabránenie situácii regulačného zajatia („regulatory capture“) orgánu.

Regulačný orgán existuje, aby plnil ciele, ktoré sú podľa vlády vo verejnom záujme. Pôsobí v rámci/v súlade s právomocami, ktoré mu priznal zákonodarný orgán. Systém osobnej zodpovednosti preto musí brať do úvahy výkon regulačných povinností. Regulačné orgány by mali pravidelne podávať správy – buď zákonodarnému orgánu alebo zodpovednému ministerstvu v ich politickej oblasti – o plnení svojich cieľov a výkone svojich funkcií, a to aj prostredníctvom vierohodných ukazovateľov výkonnosti. Hlavné prevádzkové politiky a iné metodické materiály, ktoré zahŕňajú záležitosti ako dodržiavanie požiadaviek, presadzovanie práva a preskúmanie rozhodnutí, by mali byť dostupné pre verejnosť. Regulačné orgány by mali zriadiť proces pre interné preskúmanie závažných rozhodnutí, ktoré je založené na trhovom odstupe, a zverejňovať ho. Regulačné orgány by taktiež mali podliehať nezávislému preskúmaniu regulačných rozhodnutí, najmä tých, ktoré majú významný hospodársky vplyv na regulované strany.

Účinná koordinácia regulačných činností môže priniesť aj významné administratívne výhody. Činnosti jedného regulačného orgánu sa môžu prekryvať s činnosťami iného orgánu a môžu mať na neho vplyv, a to buď preto, že škody, ktoré regulujú, sú podobnej povahy (týkajú sa napríklad ochrany spotrebiteľa), alebo preto, že majú obchodný styk s tými istými podnikateľskými subjektmi. Regulačné orgány by mali byť motivované, aby sa vnímali ako súčasť integrovaného systému regulácie a aby pracovali spolu a učili sa navzájom. Prvým krokom je zlepšiť informovanosť o zložitosti regulačného systému tým, že sa vypracuje úplný zoznam regulačných orgánov, vrátane ich funkcií a zodpovednosti.

8. Správne a súdne preskúmanie

Regulačné orgány musia vykonávať svoju právomoc len v rozsahu povolenom ich zákonnými právomocami, musia zaobchádzať s podobnými prípadmi podobným spôsobom a musia mať opodstatnené dôvody pre svoje rozhodnutia, ako aj pre odklon od bežnej praxe. Zahŕnutie zásad do právnych predpisov a zabezpečenie účinných procesov odvolania bráni zneužitiu právomoci rozhodovať podľa vlastného uváženia a chráni bezúhonnosť regulačného systému.

Je dôležité zabezpečiť, aby prístup k odvolacím postupom bol rýchly a nekomplikovaný, bez nadmernej záťaže vo forme výdavkov na právne služby. Na druhej strane je tiež potrebné zabrániť vzniku stimulov pre dohadovanie o príslušnom súde alebo pre ľahkovážne a svojvoľné odvolania osôb dotknutých regulačnými rozhodnutiami, ktoré nevyhnutne viažu zdroje regulačných orgánov a znižujú regulačnú istotu.

Na podporu hospodárskej činnosti a dôvery podnikateľských subjektov by malo byť zabezpečené rýchle vyriešenie všetkých schvaľovacích procesov potrebných na začatie podnikania, a konania o porušení by mali byť uzatvorené v jasne vymedzenej lehote. Ustanovenie fixných lehôt, do ktorých sa od orgánu očakáva vydanie oznámenia o rozhodnutí, spolu s pravidlom, že mlčanie znamená súhlas, sú mechanizmy na zlepšenie schopnosti regulačných orgánov reagovať a na uľahčenie rýchleho vyriešenia problémov v štandardných prípadoch. Uznáva sa, že môžu byť potrebné výnimky zo štandardných lehôt na umožnenie riešenia špeciálnych a zložitých záležitostí. Správnej praxi však pomáha, keď sa určí úzky zoznam tých oblastí, v ktorých sa môžu uplatniť výnimky, a aj v takýchto prípadoch by sa malo očakávať, že navrhovatelia dostanú oznámenie o pokroku v ich správnej záležitosti.

9. Riziko a regulácia

Regulácia často nastáva ako opatrenie reakcie na pociťované riziko. V takýchto prípadoch by sa príprava regulačných riešení mala zakladať na posúdení rizika, ktoré majú riešiť. Verejné správy by mali mať vypracované systémy na uplatňovanie vedeckých zásad pre odhad rizík. Návrhy politik by sa mali podľa potreby skúmať z hľadiska ich váženého relácií medzi rôznymi potenciálnymi rizikami, keď zníženie rizika v jednej oblasti mimovoľne vedie k zvýšeniu rizika v inej oblasti.

Posúdenie rizika, riadenie rizík a komunikácia o rizikách sú súčasťou cyklu citlivo reagujúcej regulácie. Posúdenie rizika predstavuje hlavný analytický nástroj na určenie a posúdenie rozsahu potenciálneho nebezpečenstva a na odhad pravdepodobnosti a dôsledkov negatívnych vplyvov na ľudí, majetok alebo životné prostredie. Riadenie rizík sa zaoberá navrhovaním a vykonávaním opatrení a nápravných prostriedkov na riešenie rizík zvažovaním potenciálneho zaobchádzania a výberom najvhodnejšieho spôsobu alebo viacerých spôsobov činnosti. Komunikácia o rizikách sa zaoberá metódami a postupmi vzdelávania a oboznamovania verejnosti o rizikách, keď sa vážia relácie medzi jednotlivými rizikami, a predstavuje rozhodujúci prvok cyklu rizikovej politiky. Lepšie chápanie povahy rizík a opatrení riadenia rizík verejnosťou môže zlepšiť prijímanie rizikových prvkov, ktoré nie je možné znížiť ďalším riadením, verejnosťou.

Okrem toho, ako dokázala medzinárodná finančná kríza, systémy regulačných orgánov pre posúdenie a riadenie rizík musia byť explicitne navrhnuté tak, aby zohľadňovali dôsledky systémového rizika a zriedkavých katastrofických udalostí. Toto je zložité, ale bude sa vyžadovať disponovanie systémami, ktoré umožnia zahrnúť ponaučenia z minulej krízy a z udalostí, ktoré sa tesne podarilo odvrátiť. Regulačné orgány by preto mali posúdiť svoje stratégie dodržiavania a presadzovania požiadaviek s cieľom určiť najvýznamnejšie riziká a priradiť k nim zdroje.

10. Regulačná súdržnosť medzi rôznymi úrovňami verejnej správy

Rozlišovanie na federálne a unitárne krajiny nezahŕňa celú škálu a rôznorodosť inštitucionálnych kontextov, v rámci ktorých sú krajiny decentralizované v rôznej miere. Zhodné je to, že vzťah medzi rôznymi úrovňami verejnej správy, ktorý vyplýva z decentralizácie, je charakterizovaný vzájomnou závislosťou, keďže nie je možné úplne rozdeliť politické zodpovednosti a výsledky medzi rôzne úrovne verejnej správy. Je to nevyhnutne zložitý vzťah, súčasne vertikálny, medzi rôznymi úrovňami verejnej správy, aj horizontálny, v rámci tej istej úrovne verejnej správy, a je zosieťovaný.

Vykonávanie regulačnej právomoci rôznymi úrovňami verejnej správy by malo v zásade fungovať súčinne v záujme dosiahnutia celoštátnych cieľov hospodárskej a sociálnej politiky, ako vytvorenie spoločných trhov a rovnaká ochrana občanov a životného prostredia. Zložitosť týchto vzťahov však vytvára potenciál pre horizontálne a vertikálne nedostatky v spôsobilosti verejnej správy fungovať účinne a harmonicky. Medzi tieto nedostatky patrí: fiškálna spôsobilosť verejnej správy plniť svoje záväzky; informačná asymetria medzi rôznymi úrovňami verejnej správy; nedostatky v správnej zodpovednosti, keď na nižšej ako celoštátnej úrovni správne hranice nezodpovedajú funkčným hospodárskym a sociálnym oblastiam; nedostatky v návrhu politík, keď rezortné ministerstvá prijímajú len čisté vertikálne prístupy k medziodvetvovej regulácii, ktorá môže vyžadovať spoločné navrhovanie alebo uplatňovanie na miestnej úrovni; a často nedostatok ľudských alebo infraštruktúrnych zdrojov na poskytovanie služieb.

Členovia a nečlenovia čoraz väčšmi rozvíjajú a využívajú širokú škálu mechanizmov, ktoré majú pomôcť prekonať tieto nedostatky a zlepšiť súdržnosť tvorby regulačnej politiky na viacerých úrovniach. Tieto mechanizmy môžu byť „záväzné“, napríklad právne mechanizmy, alebo „mäkké“, ako diskusné platformy, a musia byť dostatočne pružné, aby umožnili teritoriálne špecifické politiky. Zapojenie nižších ako celoštátnych úrovní verejnej správy do tvorby regulácie trvá čas, ale strednodobé výhody by mali prevýšiť náklady na koordináciu. Krajiny, ktoré týmto spôsobom úspešne pristupujú k regulačnej reforme, môžu očakávať, že získajú výhody produktivity v celom hospodárstve úpravou riešenia regulačného procesu, odstránením regulačných prekážok a lepšie koordinovanou činnosťou.

11. Kapacity regulačného riadenia na nižšej ako celoštátnej úrovni

Koordinácia medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy by mala byť sprevádzaná úsilím zameraným na rozvoj kapacít regulačného riadenia na nižšej ako celoštátnej úrovni. Národné vlády majú hrať úlohu pri podpore rozvoja miestnych kapacít regulačného riadenia prostredníctvom primeraných správnych a fiškálnych mechanizmov a stimulov, ako aj poskytovaním poradenstva a odborného vzdelávania pre pracovníkov.

Nedostatky v kapacitách sa netýkajú len schopnosti nižších ako celoštátnych úrovní verejnej správy vykonávať celoštátnu reguláciu, ale aj definovať vlastnú stratégiu regulačného riadenia vrátane posúdenia regulačného vplyvu a potrebných reforiem. Keďže nároky na regulačnú správu sa stávajú strategickejšie, kapacity nižšej ako celoštátnej úrovne sú často nedostatočné alebo odhaľujú významné rozdiely medzi miestnymi aktérmi (najmä medzi mestskými a vidieckymi oblasťami). Existuje tiež vzájomná relácia medzi množstvom informácií dostupných na miestnej úrovni (prostredníctvom úzkeho kontaktu s občanmi a podnikateľskými subjektmi) a rizikom obmedzenia, respektíve úzkeho

chápania verejného záujmu.

Obmedzené kapacity majú vplyv na uplatňovanie regulácie, ako aj na jej navrhovanie na rôznej úrovni verejnej správy. Vzájomná závislosť medzi rôznymi úrovňami verejnej správy preniká do verejnej politiky prostredníctvom domácich aj globálnych vplyvov. Väčšina investícií do zeleného rastu a infraštruktúry sa uskutočňuje na miestnej/regionálnej úrovni. V energetickej politike mestá emitujú približne 76 % skleníkových plynov sveta súvisiacich s energiou. Na zabezpečenie účinnosti záväzkov prijatých ústrednými štátnymi správami sa tieto musia riadne vykonávať na miestnej úrovni.

12. Medzinárodná spolupráca v oblasti regulácie

V stále viac globalizovanom hospodárstve sa medzinárodná spolupráca v oblasti regulácie musí stať neoddeliteľnou súčasťou riadenia rizík a dlhodobého plánovania politik vrátane zlepšenia transparentnosti pre občanov a podnikateľské subjekty.

Oficiálne potvrdené mechanizmy správy pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti regulácie a ich praktické dôsledky nie sú dobre chápané. Kríza v roku 2008 odhalila nedostatky v regulácii finančného sektora; problémy koordinácie medzi reguláciami v oblastiach energetiky, zdravotníctva, ochrany životného prostredia, dopravy a ochrany spotrebiteľov sú tiež zjavné. Globalizácia bola a zostane hlavným činiteľom zmeny, ktorý otvára problémy konkurencieschopnosti v každom posúdení domácej regulačnej agendy danej krajiny. Domáca agenda regulačnej politiky musí zohľadňovať problémy cezhraničných rizík a prispievať k zabráneniu tvorbe medzinárodných systémových problémov, ktoré budú mať dôsledky v rámci územia krajiny. Verejné správy musia vyvažovať ciele bránenia, aby sa regulácia stala neprimeranou prekážkou obchodu s tovarom a službami, a súčasne musia zabezpečiť, aby regulačné systémy boli účinné pri dosahovaní cieľov verejnej politiky a podpore dôvery v kapacity regulačného systému.

Výzvy sú predovšetkým otázkou správy a týkajú sa zahraničných, ako aj domácich zainteresovaných strán a orgánov. Potenciálnu regulačnú spoluprácu možno vykonávať na úrovni jednotlivých orgánov alebo na základe celej verejnej správy; spolupráca môže zahŕňať záväzok vymieňať si informácie o súčasných reguláciách a nových regulačných iniciatívach, alebo konzultovať s partnerskými orgánmi v iných jurisdikciách pred prijatím opatrenia, alebo sa môže zakladať na spoločnom určení regulačných problémov, ktoré je potrebné riešiť, a na spoločnom určení regulačnej agendy. V tomto poslednom prípade je potrebná spolupráca pri vykonávaní rôznych technických a politických analýz s cieľom dospieť k riešeniam problémov vybraných na prijatie opatrenia, a spoločná príprava regulačných textov.

Ako minimum by verejné správy mali zabezpečiť, aby systémy normotvorby zohľadňovali potenciálne vplyvy na strany mimo štátnych hraníc, a mali by zabezpečiť príležitosti konzultácií s externými partnermi o rozvoji regulácií. Príprava noriem na medzinárodných fórach by mala zohľadňovať osvedčené postupy posúdenia vplyvu a nemala by byť reštriktívnejšia, ako je potrebné na dosiahnutie legitímnych cieľov regulácie.

Verejné správy by mali zvážiť skutočnosť, aby ich prístupy k regulácii vychádzali z príslušných medzinárodných štandardov, a vo všeobecnejšej rovine zohľadňovali ich medzinárodné záväzky, napríklad záväzky vyplývajúce z dohôd WTO/GATT. Verejné správy musia predovšetkým zabezpečiť, aby ich regulácie poskytovali zahraničným výrobkom a službám zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé ako voči výrobkom a službám domáceho pôvodu alebo výrobkom a službám s pôvodom v inej krajine.

BIBLIOGRAFIA

- OECD (1995), *Recommendation of the Council OECD on Improving the Quality of Government Regulation* (Odporúčanie Rady OECD o zlepšovaní kvality regulácie verejnej správy) vrátane *OECD Reference Checklist for Regulatory Decision Making* (Referenčný kontrolný zoznam OECD pre rozhodovanie v regulácii), 9. marca 1995, OECD/GD(95)95, OECD, Paríž.
- OECD (1997), *The OECD Report on Regulatory Reform* (Správa OECD o regulačnej reforme), OECD, Paríž.
- OECD (2005), *APEC-OECD Integrated Checklist for Regulatory Reform* (Integrovaný kontrolný zoznam APEC-OECD pre regulačnú reformu), OECD, Paríž.
- OECD (2005), *Guiding Principles for Regulatory Quality and Performance* (Základné zásady regulačnej kvality a výkonnosti), OECD, Paríž.
- OECD (2009a), *OECD Reviews of Regulatory Reform, Regulatory Impact Analysis: A Tool for Policy Coherence* (Preskúmania regulačnej reformy, analýza vplyvu regulácie: nástroj na zabezpečenie súdržnosti politík), OECD Publishing, Paríž.
- OECD (2009b), „Bridging the Gaps between levels of government“, *Policy Brief* (Preklopenie nedostatkov medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy), OECD, Paríž.
- OECD (2009c), *Recommendation of the Council on Competition Assessment* (Odporúčanie Rady o posudzovaní hospodárskej súťaže), C (2009) 130, OECD, Paríž, 22. októbra.
- OECD (2009d), *Indicators of Regulatory Management Systems, 2009 Report* (Ukazovatele systémov regulačného riadenia, správa z r. 2009), OECD, Paríž, december.
- OECD (2010a), *Better Regulation in Europe* (Lepšia regulácia v Európe), preskúmania v 15 krajinách dostupné online na webovej lokalite www.oecd.org/gov/regref/eu15.
- OECD (2010b), *OECD Reviews of Regulatory Reform, Risk and Regulatory Policy: Improving the Governance of Risk* (Preskúmania regulačnej reformy, rizika a regulačnej politiky: Zlepšenie správy rizika), OECD Publishing, Paríž.
- OECD (2010c), *OECD Reviews of Regulatory Reform, Australia, Towards a Seamless National Economy* (Preskúmania regulačnej reformy, Austrália, Na ceste k bezproblémovému národnému hospodárstvu), OECD Publishing, Paríž.
- OECD (2011b), *Making the Most of Public Investment in a Tight Fiscal Environment – Multi-Level Governance Lessons from the Crisis*

(Maximalizácia verejných investícií v napätom fiškálnom prostredí – Poznatky z krízy v oblasti viacúrovňovej správy), OECD Publishing, OECD, Paríž.

OECD (2011c), *Competition Assessment Toolkit: Principles* (Súbor nástrojov posudzovania hospodárskej súťaže: Zásady), OECD, Paríž, dostupné na webovej lokalite www.oecd.org/competition/toolkit.

OECD (2011d), *Competition Assessment Toolkit: Guidance* (Súbor nástrojov posudzovania hospodárskej súťaže: Pokyny), OECD, Paríž, dostupné na webovej lokalite www.oecd.org/competition/toolkit.

OECD (2011e), *Regulatory Policy and Governance: Supporting Economic Growth and Serving the Public Interest* (Regulačná politika a správa: Podpora hospodárskeho rastu a služba verejnému záujmu), OECD Publishing, Paríž.

Slovinsko

Maďarsko

Česká republika

Spojené štáty

Austrália

Belgicko

Nový Zéland

Island

Spojené kráľovstvo

Mexiko

Grécko

Fínsko

Rakúsko

Nórsko

Čile

Kórea

Španielsko

Kanada

Írsko

Izrael

Švédsko

Holandsko

Dánsko

Francúzsko

Estónsko

Poľsko

Portugalsko

Taliansko

Luxembursko

Japonsko

Nemecko

Švajčiarsko

Turecko

Slovenská
republika